

Het was een grootsche theorie, doch er waren natuurlijk vele bezwaren. ARISTOTELES had het denkbeeld van het vervoer verworpen en meende, dat het lichaam gevormd werd uit de deeltjes in de geslachtsellen. Hierin bleef een beetje over, als de verf op het palet van een schilder. DARWIN denkt feitelijk aan twee dingen: 1e. de vorming van het lichaam uit de gemmulae (en stemt hierin overeen met ARISTOTELES); 2e. de variabiliteit en de erfelijkheid van verworven eigenschappen; hij heeft hiervoor het vervoer noodig van de deeltjes uit alle delen van het lichaam naar de geslachtsellen.

Hier zouden de latere onderzoekers verder moeten gaan, maar de grondgedachte zou zeer vruchtbaar blijken.

's-Gravenhage 1943

INGEZONDEN

In zijn belangwekkende feuilleton (dit *Tijdschrift* van 6 Maart 1943) merkt J. B. F. VAN GILS op: „Dat de „wanlusten” zich vooral voordoen, als de vrucht in het moederlijf van het vrouwelijk geslacht is, vond ik nergens vermeld”.

Bij O. VON HOVORKA en A. KRONFELD 1) vind ik: De Magyaren in het komitaat Neutra verwachten de geboorte van een jongen, wanneer de zwangere veel trek heeft in zoetheid, echter van een meisje, wanneer ze voorkeur voor zure spijzen aan den dag legt.

En volgens H. PLOSS en M. BARTELS 2) namen de artsen der oude Indiërs het ophanden zijn der geboorte van een zoon aan, wanneer de aanstaande moeder droomde van mannelijk voedsel. Het tegenovergestelde duidde dan op het zwanger gaan van een meisje.

Rotterdam, 8 Maart 1943

A. G. J. HERMANS

FEUILLETON

HET DRAMA VAN DEN DOOD IN HET KRAAMBED

„Einer Wöchnerin steht das Grab vierzig Tage offen” 3).

Wanneer een vrouw het ter wereld brengen van een kind met haar eigen leven moet bekoopen, de vreugde over den gelukkigen afloop der verlossing plotseling wreed wordt verstoord, en de moeder sterft juist op het oogenblik, dat haar zorgen en haar liefde het minst kunnen worden gemist, maakt dit op de omgeving een diepen indruk. Wie als arts eenmaal een kraamvrouw onder zijn handen heeft zien doodbloeden, of aan eclampsie bezwijken, zal dit niet spoedig vergeten. De tragiek van dit sterk tot de verbeelding sprekende onheil heeft ook dichters en schrijvers beroerd, en hun tot stof gediend voor verzen en verhalen, of tot verwikkeling in treur- ja zelfs in blijspel.

Wanneer het in een verhaal past, dat een kind opgroeit zonder ooit zijn moeder gekend te hebben, is de „dood in het kraambed” een voor de hand liggende uitweg, maar tevens een dramatische bijzonderheid van de eerste orde. In de *Gesta Romanorum*, een verzameling zedelessen in fabelvorm, lezen wij van een koningsvrouwe, die in het kraambed stierf: „Het was een coninc PYPPINUS, deze ondertroude een scoen wijf die van hem ontfinc ende eenen sconen soen voertbracht. Mer si starf in den arbeyt” 4). De koning

1) *Vergleichende Volksmedizin*, Stuttgart 1909, dl. II, blz. 53r.

2) *Das Weib in der Natur- und Völkerkunde*, Leipzig 1913, dl. I, Das Weib im Mutterleibe, blz. 383.

3) WANDER, *Sprichwörter-Lexikon*.

4) Uit de Nederlandsche vertaling: *Dit Boeck dat men hiet die gysten of geschiedenisse van Romanen* etc. .. 1481.